

ಭಾರತೀಯರ ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನಗಳು

ಸುಬ್ಬರಾಯನ ಷಷ್ಠಿ

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ರಂಗಪ್ರಿಯ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಃ

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಭಾರತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಕಾಶನ

ನಂ. 37/8, G4, ಲೀಸಾ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್,

4ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - 27.

ದೂರವಾಣಿ: 2227 8231, Mob: 9448078231, 9591470345

Email : bsp1lg@gmail.com; web; www.bharathasamskruthi.com

Title : **SUBBARAYANASHASTI – Under Bharatiyara Habba Haridinagalu-** A collection of festivals of India, written by Sri Sri Rangapriya Sri Sri: and published by Bharatha Samskruthi Prakashana, Bangalore.

Under the guidance of His Holiness Sri Sri Rangapriya Swamiji

ಶ್ರೀರಂಗ ಮಹಾಗುರುಗಳ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ
ಈ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

E-Edition : November 2015

pages : 26 + 2

Price: Rs. 15-00

© with publisher

Published by :

Bharatha Samskruthi Prakashana

No. 37/8 G4, Leesa Apartment, 4th Cross,

Lalbagh Road, Bangalore - 27,

Phone: 22278231, 26765381, Mobile: 9448078231, 9591470345

URL: www.bharathasamskruthi.com, email: bsp1lg@gmail.com

Copies available at :

Bharatha Darshana,

No. 163, Manjunatha Road, 2nd block,

Thyagaraja Nagar,

Bangalore - 560 028 Ph : 26765381

Printed by :

Laser Line Graphics

Bangalore - 560 027 Ph: 22278231

ಸುಬ್ಬರಾಯನ ಷಷ್ಠೀ

ಮಾರ್ಗಶಿರ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವ್ರತಪರ್ವ 'ಸುಬ್ಬರಾಯನಷಷ್ಠೀ'. ಇದರ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ನಾಮಧೇಯ 'ಸ್ಕಂದಷಷ್ಠೀ' ಎನ್ನುವುದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸ್ಕಂದ, ಷಣ್ಮುಖ, ಕುಮಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ದೇವನನ್ನು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೇಶ್ವರ ಎಂದೂ ಕರೆಯುವ ರೂಢಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಷಷ್ಠೀತಿಥಿಯ ವ್ರತಪರ್ವವನ್ನು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯರಾಜನ ಅಥವಾ (ಆ ಶಬ್ದದ ಕನ್ನಡತದ್ಭವ ರೂಪದಿಂದ) ಸುಬ್ಬರಾಯನಷಷ್ಠೀ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ವಾಡಿಕೆ ಬಂದಿದೆ.

1) ಹಬ್ಬವನ್ನು ಎಂದು ಆಚರಿಸಬೇಕು?

ಮಾರ್ಗಶಿರಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಷಷ್ಠೀತಿಥಿಯಂದು ಆಚರಿಸಬೇಕಾದ ಹಬ್ಬ ಇದು. ಷಷ್ಠೀತಿಥಿಗೆ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ತಿಥಿಯಾದ ಪಂಚಮಿಯ ವೇಧೆ ಇದ್ದರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವೇ

“ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿ ಸ್ಕಂದಷಷ್ಠೀ ಶಿವರಾತ್ರಿಶತುದರ್ಶಿನೀ ।

ಏತಾಃ ಪೂರ್ವಯುತಾಃ ಕಾರ್ಯಾಃ ತಿಥ್ಯಂತೇ ಪಾರಣಂ ಭವೇತ್ ॥

ಎಂದು ಭೃಗುವಚನವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಹಿಂದಿನ ತಿಥಿಯ ವೇಧೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತ. ಆ ದಿವಸ ಭಾನುವಾರ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯತಿಯ ಸಂಯೋಗ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ವಿಶೇಷ. (ವೈದ್ಯತಿ ಎಂಬುದು ಪಂಚಾಂಗವು ಗುರುತಿಸಿರುವ ಒಂದು ಯೋಗವಿಶೇಷ.) ಆಗ ಈ ಪರ್ವವನ್ನು “ಚಂಪಾಷಷ್ಠೀ” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಚಂಪಾಷಷ್ಠಿಗೆ ಪಂಚಮಿಯ ವೇಧೆ ಅಥವಾ ಸಪ್ತಮಿಯ ವೇಧೆ ಎರಡೂಕೂಡ ಯೋಗವಶದಿಂದ ಆಗಬಹುದು. ಪರದಿನದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಮೊದಲನೆಯ ಯಾಮದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾರಣಮಾಡುವುದು ಅಸಂಭವವಾದರೆ

ಆಗ ಪಂಚಮಿಯ ವೇಧೆ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಪ್ತಮಿಯ ವೇಧೆ ಇರುವುದೇ ಪ್ರಶಸ್ತ ಎಂದು ದಿವೋದಾಸರ ಮತ. ತಿಥಿಯು ಮುಗಿದುಹೋದನಂತರ ವ್ರತದ ಅಂಗವಾದ ಪಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಂಪಾಷಷ್ಠೀ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಉಳಿದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕಂದಷಷ್ಠೀ (ಅಥವಾ ಸುಬ್ಬರಾಯನಷಷ್ಠೀ) ಎಂಬುದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಸರು.

ಈ ಸುಬ್ಬರಾಯನ ಷಷ್ಠಿಯ ಹಿಂದಿನ ತಿಥಿಯಾದ ಪಂಚಮಿಯ ದಿನವೂ ನಾಗಪೂಜಾದಿನವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರಾವಣಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಪಂಚಮಿಯನ್ನು ನಾಗರಪಂಚಮಿಯೆಂದೂ ಗರುಡಪಂಚಮಿಯೆಂದೂ ಕರೆದು ಅಂದು ನಾಗದೇವತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮಾರನೆಯ ದಿವಸದ ಷಷ್ಠಿಯು ಸಿರಿಯಾಳನ ಷಷ್ಠಿಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಪುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾಘಮಾಸಗಳ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಪಂಚಮೀಷಷ್ಠಿಗಳೂ ನಾಗದೇವತೆಗಳ ಮತ್ತು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಪೂಜೆಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದುವುಗಳೇ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಷಷ್ಠೀತಿಥಿಗಳನ್ನು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಆರಾಧನೆಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಮಾರ್ಗಶಿರಮಾಸದ ಸುಬ್ಬರಾಯನಷಷ್ಠಿಯೇ. ಅದರ ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ನಾಗಪೂಜೆಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು. ಮಾರ್ಗಶಿರ, ಪುಷ್ಯ, ಮಾಘಮಾಸಗಳ ಶುಕ್ಲಷಷ್ಠಿಗಳಂದು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕುಮಾರದೇವತೆಯ ವಿಶೇಷಪೂಜೆಯೂ ರಥೋತ್ಸವವೂ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಸ್ಕಂದನು ದೇವಸೇನೆಯನ್ನು ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದ ದಿವಸ ಶ್ರೀಪಂಚಮೀ. ಅವನು ತಾರಕಾಸುರನ ಸಂಹಾರಮಾಡಿ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದ ದಿನ ಷಷ್ಠೀ. ಆದುದರಿಂದ ಅವೆರಡೂ ಸ್ಕಂದನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಮಹಾತಿಥಿಗಳು ಎಂದು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಜುಷ್ಕಃ ಪಂಚಮೀಂ ಸ್ಕಂದಸ್ತಸ್ಮಾಚ್ಚ್ರೀಪಂಚಮೀ ಸ್ತೃತಾ ।

ಷಷ್ಠಾಂ ಕೃತಾರ್ಥೋಽಭೂದ್ಯಸ್ಮಾತ್ಕೃತ್ಯಾತ್ ಷಷ್ಠೀ ಮಹಾತಿಥಿಃ ॥

ವನಪರ್ವ ಅಧ್ಯಾಯ 229

2) ಈ ಪರ್ವವನ್ನು ಯಾರು ಆಚರಿಸಬೇಕು?

ಸ್ಕಂದ, ಷಣ್ಮುಖ, ಕುಮಾರ, ಕಾರ್ತಿಕೇಯ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಮುಂತಾದ ನಾಮಧೇಯಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವತೆಯ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ಅಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಪರ್ವವನ್ನು ಆಚರಿಸಬಹುದು. ಸ್ಕಂದನು ನಾಲ್ಕು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲ ಪರಾದೇವತೆ. ಆದರೂ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ, ಆಯುಸ್ಸು, ಆರೋಗ್ಯ, ಅಪಸ್ಮಾರ್ತ, ಕುಷ್ಠಾದಿ ಮಹಾರೋಗಗಳ ಪರಿಹಾರ, ಭೂತಪೀಡಾಪರಿಹಾರ, ಸಂತಾನಸೌಭಾಗ್ಯ, ಪುಷ್ಟಿ, ತುಷ್ಟಿ, ಕೀರ್ತಿ, ಶತ್ರುಜಯ ಮತ್ತು ಸ್ಕಂದಸಾಲೋಕ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕರುಣಿಸುವವನು ಈ ಕುಮಾರ ಕಾರ್ತಿಕೇಯಸ್ವಾಮಿ.

“ಸ ಪುಷ್ಪಿತುಷ್ಠೀ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಸ್ಕಂದಸಾಲೋಕ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ”

(ವನಪರ್ವ 232-21)

ಸರ್ವಪಾಪವಿರ್ಮುಕ್ತೋ ಯಾತಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಸನಾತನಮ್”

‘ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಪುತ್ರಪೌತ್ರೈಶ್ಚ ಸ್ಕಂದಸಾಲೋಕ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್’

(ವಾಲ್ಮೀಕಿರಾಮಾಯಣ || ಬಾಲ, 37-34)

ಅಪಸ್ಮಾರಕುಷ್ಠಕ್ಷಯಾರ್ಥಃ ಪ್ರಮೇಹಜ್ವರೋನ್ಮಾದಗುಲ್ಮಾದಿರೋಗಾ ಮಹಾನ್ತಃ |

ಪಿಶಾಚಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಭವತ್ಪ್ರಭೂತಿಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ಕ್ಷಣಾತ್ತಾರಕಾರೇ ದ್ರವನ್ತೇ” ||

(ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭುಜಂಗ-15)

ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನು ಯಾರ ಮನೆದೇವರು ಅಥವಾ ಇಷ್ಟದೇವರು ಆಗಿದ್ದಾನೆಯೋ ಅವರು ಈ ಸ್ಕಂದಷಷ್ಠೀ ಪರ್ವವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಕ್ತಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದೇವತಾದರ್ಶನಗಳು ಆರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕಂದಭಕ್ತಿದರ್ಶನವೂ ಒಂದು. ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಒಂದು ಪರ್ವದಿನವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ.

“ಶೈವಂ ಚ ವೈಷ್ಣವಂ ಶಾಕ್ತಂ ಸೌರಂ ಗಾಣಾಪತಂ ತಥಾ |

ಸ್ಕಂದಂ ಚ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗಸ್ಯ ದರ್ಶನಾನಿ ಪಡೇವ ಹಿ ||”

3) ಪರ್ವವನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸಬೇಕು?

ನಾವು ಈ ಹಿಂದೆ ಗಮನಿಸಿರುವಂತೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನನ್ನು ಸುಬ್ಬರಾಯನ

ಷಷ್ಠೀ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ದಿನ-ಎರಡೂ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೂಜಿಸುವುದುಂಟು. ಅವನನ್ನು ನಾಗ (ಸರ್ಪ) ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಹಾಗೆಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಮತ್ತು ದೇವೀಸಮೇತನಾಗಿ ಅನೇಕ ಶಕ್ತಿವಿಜ್ಞಾನಕುಶಾಲ್ಯಾದ್ಯುಧಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಷಣ್ಮುಖಾದಿಯುಕ್ತ ದಿವ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥ-ಇತ್ಯಾದಿ ದೇವತಾಮೂರ್ತಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಇವರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ, ಸ್ಕಂದ, ಅಗ್ನಿಜಾತ, ಸೌರಭೇಯ, ಗಾಂಗೇಯ, ಶರವಣೋದ್ಭವ, ಕಾರ್ತಿಕೇಯ, ಕುಮಾರ, ಷಣ್ಮುಖ, ತಾರಕಾರಿ, ಸೇನಾನೀ, ಗುಹ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ, ದೇಶಿಕ, ಕ್ರೌಂಚಭೇದನ, ಶಿಖಿವಾಹನ, ಮತ್ತು ವೇಲಾಯುಧ-ಎಂಬ ಹದಿನೇಳು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಮೂರ್ತಿಭೇದಗಳನ್ನು ‘ಶೈವಾಗಮಶೇಖರ’ ಗ್ರಂಥವು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. (ಶ್ರೀ ಶಂಕರಭಗವತ್ಪಾದರು ಶೈವ, ವೈಷ್ಣವ, ಶಾಕ್ತ, ಸೌರ, ಗಾಣಾಪತ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಕಂದ-ಎಂಬ ಈ ಆರು ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ವೈದಿಕಭಕ್ತಿದರ್ಶನಗಳೆಂದು ಪುನರುದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.)

ನಾಗದೇವತಾರೂಪಿಯಾದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನನ್ನು ಪಂಚಮಿಯ ದಿನ ಅಥವಾ ಷಷ್ಠಿಯ ದಿನ ಅಥವಾ ಎರಡೂ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆರಾಧಿಸುವುದುಂಟು. ಹಾವಿನ ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಶ್ವತ್ಥಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಪಾಕಾರವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನನ್ನು ಆವಾಹನಮಾಡಿ ಅವನಿಗೆ ಹಾಲಿನಿಂದ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿ ಪಾಯಸಾದಿಗಳನ್ನು ನಿವೇದನಮಾಡಿ ಅಂದು ಏಕಭುಕ್ತ ಅಥವಾ ಉಪವಾಸವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಕ್ಷೀರಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಕನ್ನಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ‘ತನೀ ಎರೆಯುವುದು’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಷಷ್ಠೀ ಪರ್ವದಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಪರೂಪದ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷೇಕಾದಿಗಳಿಂದ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾಗದೇವತೆಗೆ ತನೀ ಎರೆದ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ, ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕರಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ, ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ನೈವೇದ್ಯವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅಗ್ನಿಯ ಶಾಖದ ಸ್ಪರ್ಶವನ್ನೇ ನಾಗಪ್ರಸು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ತಂಪಾದ ಮತ್ತು ಸಿಹಿಯಾದ ನೈವೇದ್ಯದಿಂದಲೇ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಂಚಮೀ ಮತ್ತು ಷಷ್ಠೀ ಎರಡು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವೇ

ಮುಂತಾದ ವ್ರತನಿಯಮದಲ್ಲಿದ್ದು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಈ ದೇವರ ಪೂಜೆಯು ತುಂಬಾ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಅಶುಚಿಯ ಸ್ಪರ್ಶವನ್ನೂ ಸ್ವಾಮಿಯು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಷಷ್ಟಿಯಂದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಆವಾಹನಮಾಡಿ

“ಸೇನಾವಿದಾರಕ ಸ್ಕಂದ ಮಹಾಸೇನ ಮಹಾಬಲ! ರುದ್ರೋಮಾಗ್ನಿಜ ಷಡ್ವಕ್ತ್ರ ಗಂಗಾಗರ್ಭ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ||” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಆ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಸತ್ಪಾತ್ರನಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ದಿವ್ಯೋದಾಸೀಯ ಗ್ರಂಥವು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಗಣೇಶನ ಪೂಜಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ‘ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು’ ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಇರುವಂತೆ ಷಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿಯ ಪೂಜಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ‘ಆರು’ ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ವಿಶೇಷಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿದೆ. ಅವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ತಿಥಿಯು ಷಷ್ಟೀ. ಅವನ ಮುಖಗಳು ಆರು. ಶಕ್ತಿಗಳು ಆರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಶಕ್ತಿಗೆ “ಷಷ್ಟೀ” ಎಂದೇ ಹೆಸರು. ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ನಾದಕ್ಕೆ ಷಷ್ಟೀನಾದ ಎಂದು ಹೆಸರು. ರಾಗಕ್ಕೆ ಷಣ್ಮುಖಪ್ರಿಯ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಅವನ ಪೂಜೆಗೆ ಬಳಸಬೇಕಾದ ಪತ್ರ, ಪುಷ್ಪ ಮತ್ತು ಅತ್ಯೆಲಪಕ್ಷವಾದ “ಆವಿಯಲ್ಲಿ” ಬೇಯಿಸಿದ ಸಿಹಿಗಡುಬಿನ ನೈವೇದ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಆರು,

ದೇವರ ಪೂಜೆಯ ನಂತರ ಆರು ಮಂದಿ (ಅಥವಾ ಅವರು ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ, ಒಬ್ಬ) ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳನ್ನು ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಸ್ವಾಮಿ ಭಾವದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಭೋಜನ, ವಸ್ತ್ರ ದಕ್ಷಿಣಾದಿಗಳಿಂದ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಬೇಕು. ಅಂದು ಹಾಗೆ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಏಕಭುಕ್ತರಾದರೂ. ಈ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಪೂಜಾನಂತರ ಪೂಜಾವ್ರತಿಗಳು ಅಂದು ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಷಷ್ಟೀ ತಿಥಿಯು ಮುಗಿದ ನಂತರ ಪಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಥವಾ ಅಂದೇ ಏಕಭುಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು.

ಕುಮಾರನ ಪೂಜಾಕಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಭೇದಗಳಿದ್ದರೂ ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿವರಣೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಸುಬ್ಬರಾಯನ ಈ ಪರ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 1:- ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಪೂಜೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ತಮಿಳರು ಅವನನ್ನು ‘ತಮಿಳರ್ ಕಡುವಳ್ಳಾ’ (ತಮಿಳರ ದೇವತೆ) ಎಂದು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಆರ್ಯದೇವತೆಯಲ್ಲ. ದ್ರಾವಿಡದೇವತೆಯೇ ಆಗಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಉತ್ತರ:- ದೇವರನ್ನು ಆರ್ಯರದೇವರು; ದ್ರಾವಿಡರದೇವರು ಇತ್ಯಾದಿ ಯಾಗಿ ವಿಭಾಗಮಾಡುವುದು ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯ. ಅದು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಆರ್ಯರಸೂರ್ಯ ದ್ರಾವಿಡರಸೂರ್ಯ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸುವಂತೆ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲ ಜೀವಗಳ ಮೇಲೂ ಆಧಿಪತ್ಯವುಳ್ಳ ದೇವತೆಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ದೈವಾಪಚಾರಕ್ಕೂ ಅದು ವಿಷಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಪೂಜೆ ದ್ರಾವಿಡದೇಶಕ್ಕೇ ಸೀಮಿತವೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಉತ್ತರಭಾರತದಲ್ಲೂ ಅವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಜನ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಉಂಟು. ಉತ್ತರಭಾರತದ ಗುಪ್ತಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬನು ‘ಕುಮಾರಗುಪ್ತ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಉತ್ತರ ಭಾರತೀಯನಾದ ಕಾಳಿದಾಸ ಮಹಾಕವಿಯು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳುವ ‘ಕುಮಾರಸಂಭವ’ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯವನ್ನೇ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಮೇಘಸಂದೇಶಕಾವ್ಯದಲ್ಲೂ ‘ಶರವಣಭವನಾದ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಆರಾಧನೆ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ಭಾರತದ ಸ್ವತ್ತು, ಸಂಪತ್ತು ಆಗಿರುವ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಮತ್ತು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಆತನ ದಿವ್ಯಚರಿತ್ರೆಯು ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಅವನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕ್ರೌಂಚಪರ್ವತ, ಕುಮಾರಗುಹ ಮುಂತಾದವು ಉತ್ತರಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 2:- ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆಗಳು ಇತಿಹಾಸಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ವೇದದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವನು ಅವೈದಿಕ ದೇವತೆಯಲ್ಲವೇ?

ಉತ್ತರ:- ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಯಾವದೇವತೆಯೂ ಅವೈದಿಕ ದೇವತೆಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಶ್ರುತಿಗೆ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದಿರುವ ಸ್ಮೃತಿ, ಪುರಾಣ, ಇತಿಹಾಸ, ಆಗಮಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ‘ಅನುಮಿತ

ಶ್ರುತಿ' ಎಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಶ್ರುತಿಯಂತೆಯೇ ಗೌರವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ದೇವತೆಯು ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣ ಆಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ವೈದಿಕ ದೇವತೆಯೆಂದೇ ನಾವು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಯೋಗದೃಷ್ಟಿಯೇ ವೈದಿಕದೃಷ್ಟಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಗೋಚರನಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ದೇವತೆ ಅವೈದಿಕ ದೇವತೆ ಹೇಗೆ ಆದೀತು? ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಮರೆತು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ವೈದಿಕ ಅವೈದಿಕ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಆತ್ಮೋಪಯೋಗಿಯಾದ ಲಾಭವೂ ಇಲ್ಲ.

ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ದೇವತಾಪರಿಶೀಲನೆಯು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೊರತು ಬೌದ್ಧಿಕವಾದ ಕುತೂಹಲಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ತುರಿಕೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಲ್ಲ.

ಷಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿಯ ಹೆಸರು ವೈದಿಕಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣಯಜುರ್ವೇದದ ತೈತ್ತಿರೀಯ ಶಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಆರಣ್ಯೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಕೊನೆಯ ಭಾಗವಾದ ಮಹಾನಾರಾಯಣದಲ್ಲಿ 'ತತ್ಪುರಾಪಾಯ ವಿದ್ವಹೇ ಮಹಾಸೇನಾಯ ಧೀಮಹಿ ತನ್ನಃಷಣ್ಮುಖಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್' || ಎಂಬ ಷಣ್ಮುಖಗಾಯತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಹೆಸರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇದೆಯಲ್ಲ!

ಪ್ರಶ್ನೆ 3:- ಆ ಮಹಾನಾರಾಯಣವು ಇತ್ತೀಚಿನ ಉಪನಿಷತ್ತು. ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ವೈದಿಕ ಭಾಗವೆಂದು ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಲಾದೀತು?

ಉತ್ತರ:- ವೈದಿಕಮಂತ್ರದ್ರಷ್ಟಾರರಾದ ಋಷಿಗಳು ಮಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಋಷಿ-ದೇವತೆ-ಛಂದಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಅವುಗಳ ರಚನೆಯ ವರ್ಷ ತಿಂಗಳು ತಾರೀಖುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ತತ್ವಗಳು ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೈದಿಕಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ, ಆಧುನಿಕ ಎಂದು ವಿಭಾಗಮಾಡಲು ನಮಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ.

ಆದರೂ ಪ್ರಕೃತವಾದ ಮಹಾನಾರಾಯಣೋಪನಿಷತ್ತು ಆರ್ಷೇಯವೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು

ಯಾಜ್ಞಿಕೀಉಪನಿಷತ್ತೆಂದು ಕರೆದು ಅದರ ಅಧಿದೇವತೆಗಳಾದ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಉಪಾಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ತರ್ಪಣಕೊಡುವ ವಿಧಿಯನ್ನು ಮಹರ್ಷಿ ಆಪಸ್ತಂಬರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 4:- ಷಣ್ಮುಖ-ಮಹಾಸೇನದೇವರ ಹೆಸರು ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಷಣ್ಮುಖನು ಇತ್ತೀಚಿನ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಪಂಚಾಯತನ ಪೂಜಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ.

ಪಂಚಾಯತನ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿತ್ಯ, ಅಂಬಿಕಾ, ವಿಷ್ಣು, ಗಣೇಶ ಮತ್ತು ಶಿವ ಇವರು ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಐವರೂ ಪೃಥವೀ, ಅಪ್, ತೇಜಸ್ಸು, ವಾಯು, ಆಕಾಶಗಳೆಂಬ ಐದು ಮಹಾಭೂತಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು. ಇವರಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನು ಪೃಥವೀತತ್ವದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ. ವಿಷ್ಣುವು ಅಪ್‌ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದಿತ್ಯನು ತೇಜಸ್ತತ್ವದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ. ಅಂಬಿಕಾದೇವಿಯು ವಾಯುತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮತ್ತು ಮಹೇಶ್ವರನು ಕೊನೆಯದಾದ ಆಕಾಶತತ್ವದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ. ಮಹಾಭೂತಗಳು ಐದೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನ ಆರನೆಯ ಮಹಾಭೂತ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಪಂಚ ಮಹಾಭೂತಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪಂಚದೇವತೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಳವಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆ ಅಳವಡಿಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಕಲ್ಪನೆ ಇತ್ತೀಚಿನದೇ ಆಗಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಉತ್ತರ:- ನಿಮ್ಮ ಆ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ? ನೀವೇ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಸೂತ್ರದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಆದಿತ್ಯಾದಿ ಪಂಚದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಹೊರಗಿನವನೆಂದು ಹೇಳಲು ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಮಹಾದೇವತೆಗಳಾದ ನಾರಾಯಣಾದಿಗಳನ್ನು ಅಪ್‌ತತ್ವ ಮುಂತಾದ ಒಂದೊಂದು ಮಹಾಭೂತದ ಆಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ "ನಾರಾಯಣ ಏವೇದಗ್ಂ ಸರ್ವಂ" 'ಸರ್ವೋ ವೈ ರುದ್ರಃ' ಎಂದು ಶ್ರುತಿಗಳು ಮೊಳಗುವಂತೆ ಅವರು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ವತತ್ತ್ವಾಧಿಪತಿಗಳು.

ಪ್ರಶ್ನೆ 5:- ಹಾಗಾದರೆ ಪಂಚಾಯತನ ಪೂಜಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ

ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಐದು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಏಕೆ ಹೇಳಿದೆ?

ಉತ್ತರ:- ಪೂಜಾಕಲ್ಪಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಕಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನು ಉಂಟು. ಕೆಲವು ಕಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ರಾಮಪಂಚಾಯತನ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶನು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗಣೇಶನು ಇತ್ತೀಚಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ನೀವು ಮೊದಲು ಹೇಳಿರುವ ಪಂಚಾಯತನ ಪೂಜಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಆದಿತ್ಯ, ಅಂಬಿಕೆ, ವಿಷ್ಣು, ಗಣೇಶ, ಶಿವ ಇವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲು ಕಾರಣವಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗೃಹಸ್ಥರಾದ ಉಪಾಸಕರು ಐದು ಫಲಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. 1) ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆ 2) ಆರೋಗ್ಯ 3) ಶಕ್ತಿಸಂಪತ್ತು 4) ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು 5) ಮೋಕ್ಷ ಈ ಐದು ಫಲಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೊಡಲು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿರುವ ಪರಾದೇವತೆಯ ರೂಪಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಗಣೇಶ, ಆದಿತ್ಯ, ಶಕ್ತಿ, ಶಿವ ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣರು.

ಆರೋಗ್ಯಂ ಭಾಸ್ವರಾದಿಚ್ಛೇತ್ ಶ್ರಿಯಮಿಚ್ಛೇದ್ಧುತಾಶನಾತ್ |

ಈಶ್ವರಾತ್ ಜ್ಞಾನಮನ್ವಿಚ್ಛೇತ್ ಮೋಕ್ಷಮಿಚ್ಛೇದ್ಜನಾರ್ದನಾತ್ ||

(ವೈದ್ಯನಾಥೀಯ ಆಹ್ನಿಕಾಂಡ ದೇವಪೂಜಾಪ್ರಕರಣ)

ಶ್ರೀಯಂದೇವೀಮುಪಹ್ವಯೇ ಶ್ರೀರ್ಮಾ ದೇವೀ ಜುಪತಾಂ” (ಶ್ರೀಸೂಕ್ತ)

ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಕ್ಯಗಳು ಇದನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಆ ಐದು ಫಲಗಳ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಆ ಐದು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಒಂದು ಕಲ್ಪವನ್ನು ಪಂಚಯಜ್ಞಪರಾಯಣರಾದ ಗೃಹಸ್ಥ ಭಕ್ತರಿಗಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರವು ವಿಧಿಸಿದೆ.

“ಆದಿತ್ಯಮಂಬಿಕಾಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಗಣನಾಥಂ ಮಹೇಶ್ವರಂ |

ಪಂಚಯಜ್ಞಪರೋ ನಿತ್ಯಂ ಗೃಹಸ್ಥಃ ಪಂಚ ಪೂಜಯೇತ್” ||

(ಸ್ಮೃತಿ ಸಂಗ್ರಹ-ವೈದ್ಯನಾಥೀಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭೂತ) (ಆಹ್ನಿಕಾಂಡ, ದೇವಪೂಜಾಪ್ರಕರಣ)

ಹಾಗೆಯೇ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ದರ್ಶನವೂ ಇದೆ. ಪೂಜಾಕಲ್ಪಗಳೂ ಇವೆ. ನಾವು ಹಿಂದೆಯೇ ಗಮನಿಸಿರುವಂತೆ ಸ್ಕಾಂದದರ್ಶನವೂ ಶೈವ, ವೈಷ್ಣವ, ಶಾಕ್ತ, ಗಾಣಾಪತ್ಯದರ್ಶನಗಳಂತೆಯೇ ಷಡ್‌ದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸ್ಕಂದನ ಮಹಿಮಾಪೂರ್ಣವಾದ ಕಥೆಯು

ಶ್ರುತಿಸ್ತುತಿಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗಾಣಾಪತ್ಯದರ್ಶನವು ಪ್ರಾಚೀನ, ಸ್ಕಾಂದದರ್ಶನವು ಇತ್ತೀಚಿನದು-ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾಜ್ಞಕೀ ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ ಮತ್ತು ಸ್ಕಂದಗಾಯಿತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿದಂತೆಯೇ ಹೇಳಿದೆ, ಎರಡರಲ್ಲೂ ಶಿವನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೇಳುವ “ತತ್ಪುರುಷ” ಶಬ್ದದ ಲಿಂಗವಿದೆ. ಎರಡಕ್ಕೂ ಸಮಾನವಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವೇ ಇದೆ.

ಗೃಹ್ಯಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಕಂದಗಣಪತಿಗಳ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದಂತೆಯೇ ಹೇಳಿದೆ. “ತೇ ದೇವಾಃ ಗಣಪತಿರ್ವಾ ಸ್ಕಂದೋ ವಾ ಸೂರ್ಯೋ ವಾ ಸರಸ್ವತೀ ವಾ ಗೌರೀಪತಿರ್ವಾ ಶ್ರೀಪತಿರ್ವಾ ಅನ್ನೋ ವಾ ಅಭಿಮತಸ್ತ ಏತೇ ಯಥಾರುಚಿ ಸಮಸ್ತಾವ್ಯಸ್ತಾ ವಾ ಇಜ್ಯಂತೇ”. ಈ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬಹುದೆಂದೂ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಸ್ಕಂದನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲೂ ಏನೂ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಅಮರಕೋಶದಲ್ಲಿಯೂ ಗಣೇಶ ನಾಮಧೇಯಗಳನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತೆಯೇ ಷಣ್ಮುಖನ ನಾಮಧೇಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 5:- ಗಣೇಶ ಮತ್ತು ಸ್ಕಂದರ ಉಲ್ಲೇಖವು ಶ್ರುತಿ, ಇತಿಹಾಸ, ಪುರಾಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ನವೀನ ಎಂಬ ವಿಭಾಗ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಸ್ಕಂದನಿಗೆ ‘ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ’ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವವರು ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದವರೇ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಅದು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ನಾಮಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಮರಕೋಶದಲ್ಲಿಯೂ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ನಾಮಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರಭಾರತದವರು ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲವೇ?

ಉತ್ತರ:- ಅಮರಕೋಶದಲ್ಲಿ ಆ ಹೆಸರು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ‘ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ’ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪ್ರಾಚೀನತಮವಾದ ವೈದಿಕಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ದಕ್ಷಿಣಭಾರತೀಯರು ಇಟ್ಟಿರುವ ಹೆಸರಲ್ಲ. “ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೋ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೋ” (ತೈತ್ತಿರೀಯಅರಣ್ಯಕ) ಎಂದು ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಶ್ರುತಿಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಾರುತ್ತದೆ. ಈ ಉದ್ಧರಣದಲ್ಲಿ ಅದು ಇಂದ್ರವಾಚಕವಾಗಿ

ಬಂದಿದೆ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸಾಮ-ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಯ ಸಾಮಪ್ರಕಾರವೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಹೀಗಿದೆ:

ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ವೇದ-ತತ್ತ್ವ-ತಪಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಹಿತವಾಗಿರುವವನು, ಸಾಧುವಾಗಿರುವವನು.' ("ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಹಿತಃ" "ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಸಾಧುಃ" ಯತ್ ಪ್ರತ್ಯಯಃ) ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅದು ಇಂದ್ರನಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. "ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ ಬ್ರಹ್ಮ" "ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವಾಯ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹಿತಾಯ ಚ". ಅಂತೆಯೇ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗೂ ವಾಚಿಕವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಕುಮಾರ ನಾಮಾವಳಿಗಳು ಪರಿಸುತ್ರವೆ. ಉದಾಹರಣೆ:-

"ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮದೇವಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮದೋ ಬ್ರಹ್ಮಸಂಗ್ರಹಃ"

(ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣದ ಸ್ಕಂದ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ)

ಸ ಹಿ ಮೇ ಭವಿತಾ ಭರ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಃ ಕೀರ್ತಿವರ್ಧನಃ |

(ಮಹಾಭಾರತ ವನಪರ್ವ-224-9)

"ಜಾತಂ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಭಾರ್ಯಾಭಿಃ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಕೀರ್ತಿವರ್ಧನಂ"

(ಅಧ್ಯಾಯ 223-2)

"ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೋ ವೈ ಬ್ರಹ್ಮಜೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಚ್ಛ"

(ಅಧ್ಯಾಯ 232-11)

ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಮಹಾಭಾರತವು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಶಬ್ದವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆ ಶಬ್ದದ ಹಿಂದೆ ಉತ್ತಮತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ 'ಸು' ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಮಹಾದೇವತೆಯಾದ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೀರ್ತಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಮಧೇಯವೇ ಆಗಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 6:- ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು "ಆರು ತಲೆಗಳು, ಹನ್ನೆರಡು ಕಿವಿಗಳು, ಹನ್ನೆರಡು ಕಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಹುಗಳು, ಒಂದು ಕಂಠ ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಜಠರವುಳ್ಳವನು. ಶಕ್ತಿಧರನಾದ ದೇವತಾಮೂರ್ತಿ." ಎಂದು ವರ್ಣನೆಮಾಡುತ್ತವೆ.

"ಷಟ್ಶಿರಾ ದ್ವಿಗುಣಶೋತೋ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷಿಭುಜಕ್ರಮಃ |

ಏಕಗ್ರೀವೈಕಜಠರಃ ಕುಮಾರಃ ಸಮಪದ್ಮತ

ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ಶಕ್ತಿಂ ಚಾನೈನ ಪಾಣಿನಾ"

(ಮಹಾ. ವನಪರ್ವ 225/17-24)

ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಒಂದು ಮುಖ, ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನುಳ್ಳವನು ಜಟಾಮಕುಟಧಾರಿ, ವಜ್ರಾಯುಧ, ಶಕ್ತಾಯುಧ, ಕುಕ್ಕುಟ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರಾಸಹಿತ-ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳುಳ್ಳವನು!

'ಏಕವಕ್ತ್ರಂ ದ್ವಿನೇತಂ ಚ ಜಟಾಮಕುಟಸಂಯುತಂ' |

'ಚತುರ್ಭುಜೈರ್ವಜ್ರಶಕ್ತಿಕುಕ್ಕುಟಾಭಯಧಾರಿಣಂ' ||

ಅಥವಾ ಎರಡುಮುಖಗಳು, ಮತ್ತು ಅಷ್ಟಬಾಹುಗಳುಳ್ಳವನು; ಕುಕ್ಕುಟ, ಖೇಟಕ, ವಜ್ರ, ಆಜ್ಞಪಾತ್ರ, ಸ್ತುವ, ಅಕ್ಷಮಾಲೆ, ಖಡ್ಗ, ಸ್ವಸ್ತಿಕಗಳನ್ನು ಎಂಟು ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವವನು,

'ದ್ವಿಮುಖಂ ಚಾಷ್ಟಬಾಹುಂ ಚ ಶ್ವೇತಂ ವಾ ಶ್ಯಾಮಕಂ ದಧತ್ |

ಸುವಾಕ್ಸಮಾಲಾಂ ಖಡ್ಗಂ ಚ ಸ್ವಸ್ತಿಕಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕರೇ ||

ಕುಕ್ಕುಟಂ ಖೇಟಕಂ ವಜ್ರಂ ಆಜ್ಞಪಾತ್ರಂ ತು ವಾಮಕೇ |

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರವಿಧಿಂ ದೇವಮಗ್ನಿಜಾತಸ್ವರೂಪಕಂ" || (ಶ್ರೀವಾಗಮ ಶೇಖರ)

ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ವರ್ಣನೆಮಾಡಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ವಿವಿಧ ದಿವ್ಯಮೂರ್ತಿಗಳು. ಅದ್ಭುತಪುರುಷಾಕಾರವಾದ ದೇವತಾಮೂರ್ತಿಗಳು. ಆದರೆ ಈ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನನ್ನು ಸರ್ಪಾಕಾರವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸರ್ಪದೇವತೆಯ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಏಕೆ ಬಂದಿತು? ದೇವತಾಮೂರ್ತಿಯು ಏಕೆ ಸರ್ಪಮೂರ್ತಿಯಾದ? ಈಗ ಸಾಧಾರಣ ಭಕ್ತಜನರ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಂದಿಗೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಸ್ವಾಮಿ ಅಥವಾ ಸುಬ್ಬರಾಯರು-ಎಂದರೆ ಸರ್ಪದ ಚಿತ್ರ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಷಣ್ಮುಖದೇವತಾರೂಪದ ಚಿತ್ರ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪುರುಷಾಕಾರದ ದೇವತೆಗೆ ನಾಗಸರ್ಪ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಇತ್ತೀಚಿನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಫಲವಲ್ಲವೇ?

ಉತ್ತರ:- ಸರ್ಪಾಕಾರದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಿಂದಲೂ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಯೋಗಾನುಭವದಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಪಾಕಾರದ ಕುಂಡಲಿನೀ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಿಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕಲ್ಪನೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆ ದಿವ್ಯವಾದ ಕುಂಡಲಿನೀ ನಾಗರೂಪವನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ದಿವ್ಯಮಂಗಳವಿಗ್ರಹದ ದರ್ಶನವನ್ನು ಕಾಲವಿಶೇಷದಲ್ಲಿ ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ

ಮಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಕುಂಡಲಿನೀ ಸರ್ಪಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಸ್ವಾಮಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಉಚಿತವೇ ಆಗಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಮೂರ್ತಿ ಎಂದೇ ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅದರಂತೆಯೇ ಈ ಪ್ರಯೋಗವೂ ಪ್ರಾರಂಭದಶೆಯಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಕುಂಡಲಿನೀ ಸರ್ಪಾಕಾರನಾಗಿ ದರ್ಶನಕೊಟ್ಟರೂ ಒಳಗೆ ಮುಳುಗಿದಾಗ ಷಣ್ಮುಖದೇವತಾಕಾರನಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾ ಮತ್ತೂ ಒಳಗೆ ಮುಳುಗಿದಾಗ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯನಾಗಿಯೇ ದರ್ಶನನೀಡುವ ಯೋಗಪ್ರಭು ವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಸ್ಕಂದನ ಅಷ್ಟೋತ್ತರದಲ್ಲಿ

“ನಾಗರಾಜ ಸುಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ನಾಕಪೃಷ್ಠಃ ಸನಾತನಃ”

ಎಂಬಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ನಾಗರಾಜಶಬ್ದವು ಆತನ ಸರ್ಪರೂಪಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಾಚಕವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಎಂದು ಏಕೆ ತಪ್ಪಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಬೇಕು.

ಪ್ರಶ್ನೆ 7:- ಇದು ತಾತ್ವಿಕವಾದ ವಿವರವಾಯಿತು. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಸರ್ಪರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆಧಾರಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಇವೆಯೇ?

ಉತ್ತರ:- ಎರಡು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತೇವೆ. “ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ತಾರಕಾಸುರನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿದಾಗ ಆ ಅಸುರನು ಭಗವಂತನಿಗೆ ಹೆದರಿ ತಲೆತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಕೀಟದ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ಹುತ್ತವನ್ನು ಹೊಕ್ಕನು. ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ತಾನು ಸರ್ಪರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ಹುತ್ತದೊಳಗೆ ಹೋಗಲು, ಆ ಅಸುರನು ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಗೆ ಓಡಿಬಂದು ಅಸುರರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ದೇವನನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹತನಾದನು ಎಂಬುದು ಒಂದು ಕಥೆ. ಸುಷುಮ್ಮೆಯೆಂಬ ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಆಸುರೀ ಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ಕೀಟವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುವ ದಿವ್ಯಸರ್ಪವು ಶುದ್ಧ ಕುಂಡಲಿನೀ ಸರ್ಪರೂಪವಾದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನು ತಾನೇ!

ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಅಪಮಾನಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಕುಪಿತನಾದ ಶಿವನು ಆತನಿಗೆ ನೀನು ‘ಸರ್ಪವಾಗು’ ಎಂದು ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಆ ಶಾಪವನ್ನು ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ಕುಮಾರನು ಕೈಲಾಸದಿಂದ ವಲ್ಮೀಕಿ

ಕ್ಷೇತ್ರ (ಕುಕ್ಕೆಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ)ಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ‘ಗುಹ’ ಎನಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಕ್ಷಕವಾಸುಕಿಗಳು ಬಂದು ಆಶ್ರಯಬೇಡಲು ಸ್ವಾಮಿಯು ಅವರನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯಮಾಡಿಕೊಂಡು ತನಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪೂಜೆಯಿಂದ ಅವರೂ ಪ್ರೀತರಾಗಲಿ ಎಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ತಾನೂ ಮಹಾ ಸರ್ಪರೂಪವಾಗಿ ಬಿಲದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಯೋಗಾರೂಢನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಕುಕ್ಕೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಕಂದಮೂರ್ತಿ ಶೇಷಸರ್ಪಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ವಾಸುಕಿಸರ್ಪಮೂರ್ತಿ-ಈ ಮೂರನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ದೇವಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

ಶಿವನ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದಲೇ ಸ್ಕಂದನು ಭಕ್ತರ ಧ್ಯಾನಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾಸರ್ಪರೂಪ ವನ್ನು ತಾಳಿರುವುದು. ತಕ್ಷಕವಾಸುಕಿಗಳೂ ಆ ಮಹಾಕುಂಡಲಿನೀ ಮಹಾಪ್ರಾಣದೇವತೆಯ ಅಂಶಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಆ ಅಂಶಗಳು ಅಂಶಿಯಾದ ಮಹಾದೇವತೆಯು ಭಕ್ತರಿಂದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಪ್ರಸಾದರೂಪವಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ಅಮೃತದ ಗುಟುಕುಗಳಿಂದಲೇ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗುತ್ತಾರೆ. “ಏತಸ್ಯೈವ ಮಾತ್ರಾಮುಪಜೀವನ್ತಿ” ಎಂದು ಉಪನಿಷತ್ತು ಹೇಳುವಂತೆ ಪರಾದೇವತೆಯ ಆನಂದಾಮೃತಮಹಾಸಾಗರದ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದ ರಿಂದಲೇ ಇತರ ದೇವತೆಗಳ ಜೀವನನಿರ್ವಾಹವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರಶ್ನೆ 8: ಶಿವನು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಪುತ್ರನಾದ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗೆ ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಡಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಉತ್ತರ:- ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಕಾರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದೆ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗೆ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಈಶ್ವರನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯ (ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ)ನಿಗೆ, “ಒಂ” ಎಂಬುದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ತಿದ್ದಲು ಹೇಳಿದರು. ‘ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಿ’ ಎಂದು ಶಿಷ್ಯ ಗುರುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಗುರುಗಳು ‘ಮಗು ಅದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ! ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ತಿದ್ದು; ಸಾಕು,’ ಎಂದು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಆ ತುಂಟ ಶಿಷ್ಯ ‘ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಗುರುಗಳೇ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಸಬೂಬು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ’ ಎಂದು ಪ್ರತಿಹೇಳಲು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಕೋಪಬಂದು ಅವನಿಗೆ

ಪ್ರಣವದ 4000 ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಒಂದೊಂದು ಮುಖದಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಸಾವಿರ ಅರ್ಥ ಹೊರಬಂದಿತು. ಆದರೆ ತುಂಟ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗದೇ 'ಗುರುಗಳೇ, ನಿಮ್ಮಂಥ ಮೂರ್ಖರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ!' ಎಂದು ಉಚಾಯಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಮತ್ತು ಚಾವಟಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಬಾರಿಸತೊಡಗಿದ. ಒಟ್ಟು ಆರು ಸಾವಿರ ಚಾವಟಿ ಏಟಿನ ರುಚಿಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಆ ಒಂದೊಂದು ಏಟೂ 'ಓಂ ಓಂ' ಎಂದು ಪ್ರಣವಧ್ವನಿ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತಂತೆ. ಕೊನೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಈ ದುಷ್ಟಶಿಷ್ಯನ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಶಿವನಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿದರು, ಶಿವನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದ. "ಪ್ರಣವಕ್ಕೆ 5 ಸಾವಿರ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ನೀನು ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗನೆಂದು ನಿನಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಹೇಳಿದರು. 'ನಿಮ್ಮಂಥ ಮೂರ್ಖರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ನೀನು ಅವರನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದೆಯಂತೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಡನೆಯೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿಕೋ" ಎಂದು ಮಗನಿಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿದ.

ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ತುಂಟ ನಗುವಿನೊಡನೆ "ನಿಮ್ಮಂಥ ಮೂರ್ಖರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ತಪ್ಪಾಯಿತು ಎಂದು ನಿವೇದಿಸಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಆರು ಸಾವಿರ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ-ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಂದೆಗೇ ಪಾಠ ಕಲಿಸಿದ. ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಶಿವನಿಗೇ ಗುರುನಾಥನಾಗಿ ಪಾಠ ಹೇಳಿ 'ಸ್ವಾಮಿನಾಥ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆದ. ಆದರೂ ಕುಚೋದ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಕೋಪಗೊಂಡು ಶಿವನು ಅವನಿಗೆ ಸರ್ಪವಾಗಿ ಬಿಡು ಎಂದು ಶಾಪಕೊಟ್ಟ-ಎಂಬುದು ಕಥೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವಾರ್ಥವನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾದಕ್ಕೆ ಪರಾದೇವತೆಯಾದ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯದೇ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಎಂಬ ತತ್ವ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಘಂಟೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡುವಾಗ ಅದರ ನಾದದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಆವಾಹನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವೈಖಾನಸಾಗಮ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ವಯಸ್ಸಿಗಿಂತಲೂ ಜ್ಞಾನ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಈ ಕಥೆ ಸಾರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 9:- ಇದೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಹುಟ್ಟಿನ ಬಗೆಗೆ ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಗಳು ಹೇಳುವ ಕಥೆಗಳು ಮಾತ್ರ ತುಂಬಾ

ಹೇವರಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಶಿವನ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಅಗ್ನಿಯು ಕುಡಿದುಬಿಟ್ಟ. ಅದನ್ನು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜನೆಮಾಡಿದ. ಆಗ ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿಯದೇ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದ ಆರು ಮಂದಿ ಋಷಿಪತ್ನಿಯರು ಅದರಿಂದ ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಅಗ್ನಿಯ ಪತ್ನಿಯಾದ ಸ್ವಾಹಾದೇವಿಯು ಆ ವೀರ್ಯವನ್ನು ತಾನು ಋಷಿಪತ್ನಿಯರಿಂದ ಹೀರಿಕೊಂಡಳು ಅಥವಾ (ಮತ್ತೊಂದು ಕಥೆಯಂತೆ) ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಅಂಜಲಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ದರ್ಭೆಯಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸುವರ್ಣಮಯವಾದ ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಇರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಳು. ಹಾಗೆ ಸೃನ್ನವಾದ (ಚಾರಿದ) ವೀರ್ಯದಿಂದ ಸೃಂದನೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಸ್ವಾಮಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ತಾನು ಆರು ಮುಖಗಳಿಂದ ಆರು ಮಂದಿ ಕೃತ್ತಿಕಾದೇವಿಯರ ಸ್ತನ್ಯಪಾನಮಾಡಿ ಆರು ಮಂದಿ ತಾಯಂದಿರ ಪುತ್ರ 'ಷಾಣ್ಮತುರ' ಎನಿಸಿದ. ಶಿವ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿದೇವ ಇಬ್ಬರೂ ಅವನ ತಂದೆತನದ ಹಕ್ಕು ತಮ್ಮದು ಎಂದು ವಾದಿಸಿದರು. ಪಾರ್ವತೀದೇವಿ, ಗಂಗಾದೇವಿ, ಕೃತ್ತಿಕಾದೇವಿಯರು, ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಪತ್ನಿಯರು-ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ತಾವು ಅವನಿಗೆ ತಾಯಿ-ಎಂದು ವಾದಿಸತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ನಾನಾ ರೂಪಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ ತಾನು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪುತ್ರ ಎಂಬ ಭಾವವು ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಇದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಕಥೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಎಷ್ಟು ಜನ ತಂದೆಗಳು! ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ತಾಯಂದಿರು ಈ ದೇವ ಪುರುಷನಿಗೆ! ಎಂದು ಕೆಲವರು ಕಥೆಯನ್ನು ಜುಗುಪ್ಸೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಲೇವಡೀ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿರುವ ಜನರೂ ಉಂಟು. ಸಾಮಾನ್ಯದೃಷ್ಟಿಗೆ ಈ ಜನರ ವ್ಯವಹಾರ ಸಹಜವಾಗಿದೆ ಎಂದೇ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತರ:- ಆದರೆ ಈ ಮೂರ್ಖ ಜನರು ಎರಡು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ (1) ಧರ್ಮಾರ್ಥಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿರುವ ಮಹಾದೇವತೆಗಳ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮನುಷ್ಯಸಾಮಾನ್ಯದ ನೀತಿಯ ನಿಯಮಗಳ ಮಾನದಂಡದಿಂದ ಅಳೆಯಬಾರದು. ಮನುಷ್ಯರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, "ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕುಡಿಯಬಾರದು. ತಣ್ಣೀರು ಕುಡಿಯಬೇಡ ಎಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ರೋಗಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಆದರೆ

ಆರೋಗ್ಯವಂತನಾಗಿರುವವನ ಮೇಲೆ ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಬಾರದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವನನ್ನು ಹಳಿಯಬಾರದು-ಎಂಬ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಶ್ರೀರಂಗಗುರುದೇವರು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ದೇವತೆಗಳ ಆಚರಣೆಯಿಲ್ಲಾ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಆದರ್ಶವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ “ನ ದೇವಚರಿತಂ ಚರೇತ್.”

(2) ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಅವತಾರದ ಕಥೆಯು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾದ ಘಟನೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಲ್ಲ. ಅದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾದ ತತ್ವಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಕಥೆ. “ರುದ್ರೋಗ್ನಿಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ್” ಎಂಬಂತೆ ಅಗ್ನಿದೇವರು ರುದ್ರನ ಅಂಶವೇ ಆಗಿ ಅವನ ವಿಭೂತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಗಾದೇವಿ, ಸ್ವಾಹಾದೇವಿ, ಪೃಥಿವೀದೇವಿ, ಮಹರ್ಷಿಪತ್ನಿಯರು-ಮುಂತಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಪಾರ್ವತಿದೇವಿಯ ವಿಭೂತಿಗಳು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ದಿವ್ಯವಿಭೂತಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವ ಶಿವನ ದಿವ್ಯ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಒಂದು ರೂಪವೇ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ. ಆತನು ಜ್ಞಾನ, ಬಲ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ವೀರ್ಯ, ತೇಜಸ್ಸು, ಶಕ್ತಿ, ಸೌಂದರ್ಯ, ದಯೆ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ದಿವ್ಯ ವಿಭೂತಿಗುಣಗಳಿಂದ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಮಹಾದೇವತೆ. ಎಲ್ಲ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವವನು. ಅವನ ಆರು ತಲೆಗಳೂ ಆರು ದಿವ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಳು, ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ನಿಗ್ರಹಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ತಾರಕಾಸುರನೇ ಮುಂತಾದ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡುವ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯೇ ಆತನ ಶಕ್ತಾಯುಧ. ಅದು ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗುತ್ತಾ ಕೊನೆಗೆ ಅಗ್ರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಚೂಪಾಗಿ ಶತ್ರುವಿನ ಮರ್ಮಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭೇದಿಸುತ್ತದೆ. ಆತನ ವಾಹನವಾದ ಮಯೂರವು ಮಾಯಾಶಕ್ತಿ. ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ಮರುಳುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಗರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಮ ಸೂರ್ಯ ಅಗ್ನಿಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಪುಣ್ಯವಳ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಆತ್ಮೇಶ್ವರನ ಕಡೆ ದಿಗ್ದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಅವನ ಧ್ವಜವಾಗಿರುವ ಕುಕ್ಕುಟದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನಶಿಖೆಯು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇತ್ಯಾದಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆತನ ದಿವ್ಯಮಂಗಳವಿಗ್ರಹವು ನಮಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರಮಾತ್ಮನ ದಿವ್ಯತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಧರಿಸಲು ಆತನ

ವಿಭೂತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನೂ ಕಥೆಯು ಸಾರುತ್ತದೆ. ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದೇ ನೋಡಿದರೆ ಅವನ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಜನ್ಮದ ಕಥೆಗಳು ಜುಗುಪ್ಸೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ತತ್ವದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಪರಮಾನಂದವನ್ನೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತುಂಬುತ್ತವೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪುರಾಣಗಳು ವರ್ಣಿಸುವ ಕಥಾಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ತತ್ವಭಾಗದ ಕೊರತೆ ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ಸ್ವಾಮಿಯ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಮನಗಂಡು ಸ್ವಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಜಾತಕಮಾರ್ಗದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದ ಎಂದು ಮಹಾಭಾರತ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ‘ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಪ್ರಿಯ’ ಎಂಬುದು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ನಾಮಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಅಗ್ನಿತತ್ವದ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮಹರ್ಷಿಯು ವಿಶೇಷಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು ಎಂದು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಅಗ್ನಿಪುತ್ರನಾದ ಸ್ಕಂದನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯ ಇತರರಿಗಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು.

ಆತನು ಹುಟ್ಟು, ಗುಣ, ಕರ್ಮ ಎಲ್ಲದರಿಂದಲೂ ಪರಾದೇವತೆಯ ಪರಮವಿಭೂತಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮಹಾದೇವ, ಮಹಾದೇವಿ, ಗಂಗಾದೇವಿ, ಅಗ್ನಿದೇವ, ಸ್ವಾಹಾದೇವಿ, ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಪತ್ನಿಯರು ಇವರೆಲ್ಲರ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಪೂರವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ತತ್ವರೂಪವಾದ ಆಯುಧ, ಆಭರಣ, ಪರಿವಾರಗಳಿಂದ ಜಾಜ್ಜಲ್ಯಮಾನನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವತರಿಸಿದ ಆರನೆಯ ದಿನದಲ್ಲೇ ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಇಂದ್ರನನ್ನೂ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿ ಆತನಿಗೆ ಅಭಯಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದನು. ಕ್ರೌಂಚಪರ್ವತವನ್ನು ಸೀಳಿಹಾಕಿದನು. ತಾರಕ, ಮಹಿಷ, ತ್ರಿಪಾದ, ಹ್ರದೋದರ, ತಾರಕಪುತ್ರ, ಸೋದರ ಮುಂತಾದ ಲೋಕಕಂಟಕರಾದ ಯೋಗವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿದನು. ಯೋಗಿಗಳ ಹೃದಯಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಗುಹ್ಯನಾದ ಗುಹ ಅವನು. ದೇವತೆಗಳಿಂದ ದೇವಸೇನಾಧಿಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಆತ್ಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತನಾದವನು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಗಳಿದ್ದರೂ ಮಹಾವಿನಯಶಾಲಿ. ಪ್ರೇಮಾಮೃತಪೂರ್ಣನಾದವನು. ಇಂದ್ರನು ತನಗಿಂತ ಅತ್ಯಲ್ಪಬಲನಾದರೂ “ಅಹಂ ತೇ ಕಿಂಕರಃ ಶಕ್ತ” “ಓ ಇಂದ್ರನೇ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಸೇವಕ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನನ್ನು ಸಂತೈಸುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನನ್ನು ಪುತ್ರನೆಂದು ಕರೆಯಲು ಬಂದ ಎಲ್ಲ

ಮಹಾತ್ಮರನ್ನೂ ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಗಣೇಶನ ತಮ್ಮನಾದರೂ ಅವನಂತೆಯೇ ಇವನೂ ಶಿವನ ಗಣಪತಿಯೆಂದೇ ಶಿವಪುರಾಣ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಶಕ್ತಿರ್ಧರ್ಮೋ ಬಲಂ ತೇಜಃ ಕಾಂತತ್ವಂ ಸತ್ಯಮುನ್ನತಿಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತ್ವಮಸ್ಮೋಹಃ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಪರಿರಕ್ಷಣಮ್ ||
ನಿಕ್ಕೃನ್ಯನಂ ಚ ಶತ್ರುಣಾಂ ಲೋಕಾನಾಂ ಚಾಭಿರಕ್ಷಣಮ್ |
ಸ್ಕಂದೇನ ಸಹ ಚಾತಾನಿ ಸರ್ವಾಣ್ಯೇವ ಜನಾಧಿಪ ||

(ಮಹಾಭಾರತ ವನಪರ್ವ 229/36-37)

ಪ್ರಶ್ನೆ 10:- ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ವಾಹನವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮಯೂರವು (ನವಿಲು) ಯಾವುದು?

ಉತ್ತರ:- ನಾವು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಾಧಾರಣವಾದ ನವಿಲು ಅದಲ್ಲ. ಅದು ಭಗವಂತನ ಸರ್ವಸಂಮೋಹಕವಾದ ಯೋಗಮಾಯೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಯೋಗಮಾಯೆಯು ಪಾಮರರನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನು ಸಂಪೂರ್ಣಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಮಹಾದೇವತೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯೋಗ ಮಾಯೆಯ ಆಟ ಅವನ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅವನೇ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 11:- ನವಿಲಿನಲ್ಲಿ ಯೋಗಮಾಯೆಯ ಗುರುತು ಏನೇನಿದೆ?

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಲಂಕಾರವಾಗಿ ಧರಿಸಿರುವ ನವಿಲುಗರಿಯ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜಯಂತಿಯ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನವಿಲು ತನ್ನ ವಿವಿಧ ವರ್ಣದ ಗರಿಗಳಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಮೋಹವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಯೆಯು ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಲ್ಲದ ಪಾಮರಜನರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೋಹ ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಮಾಯೆಯು ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅಲಂಕಾರವೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನ ಗುರುತುಗಳನ್ನೂ ಮುದ್ರಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ನವಿಲುಗರಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ವರ್ಣಿಸುವ ಸೋಮ, ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಮಂಡಲಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಸಹಜ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಣವಾಕಾರದ ಗುರುತನ್ನೂ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ನವಿಲಿನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ

ಜ್ಞಾನಶಿಖೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಿಖೆಯನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ದಿವ್ಯಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ನವಿಲಿನ ಆಕಾರದ ಮಾಯಾತತ್ವವು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಸ್ವಾಮಿಗೆ ವಾಹನವಾಗಿರುವುದು ಎಷ್ಟು ಸಹಜವಾಗಿದೆ! ಇದು ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನಾವಿಲಾಸದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲ. ತತ್ತ್ವಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀರಂಗಗುರುಭಗವಂತನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ ವಿಷಯ. ಶಿಖಿವಾಹನನಾದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಿಗೆ ನಮೋನಮಃ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 12:- ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸ್ಕಂದ, ಗುಹ, ಶರಜನ್ಮ-ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹೆಸರುಗಳು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಉತ್ತರ:- ಭಗವಂತನಾದ ರುದ್ರನ ತೇಜಸ್ಸು ಸ್ಥನ್ನವಾದಾಗ (ಜಾರಿದಾಗ) ಆ ತೇಜಸ್ಸೇ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ರೂಪವನ್ನು ತಳೆದುದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಸ್ಕಂದ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಯೋಗಿಗಳ ಹೃದಯಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಗೂಢವಾಗಿ ಅಡಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವನು “ಗುಹ” ಎಂದು ಯೋಗಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದೇವಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಸೇನೆಯನ್ನು ಗೂಹನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ (ಶತ್ರುಗಳ ಆಕ್ರಮಣವಾಗದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುವುದರಿಂದ) ಆತನಿಗೆ ಗುಹನೆಂದು ಹೆಸರು ಎಂದು ಲೌಕಿಕರು ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; (ಗುಹೂ ಸಂವರಣೇ. ಗೂಹತಿ ರಕ್ಷತಿ ಸೇನಾಂ ಇತಿ ಗುಹಃ)

ಶರಜನ್ಮ ಎಂದರೆ ದರ್ಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವನು ಎಂದು ಶಬ್ದಾರ್ಥ. ಷಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿಯು ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ದರ್ಭೆಗಳ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದನು ಎಂದು ಪುರಾಣಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವನನ್ನು ‘ಶರವಣಭವ’ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ದರ್ಭೆಗಳ ಕಾಡು ಹೊರಗಿನ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸನ್ನಿವೇಶವಲ್ಲ. ಇದು ಯೋಗಭೂಮಿಯ ವರ್ಣನೆ. ಯೋಗಭೂಮಿ ಯಲ್ಲಿಯೇ ಯೋಗೀಶನಾದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ ಅವತಾರ. ಆ ಯೋಗಭೂಮಿಯು ಯಾವುದೆಂದರೆ ಶರೋಪಮವಾದ ನೂರಾರು ನಾಡಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಪುಂಜಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವ ಹೃದಯಸ್ಥಾನ. “ಶತಂ ಚೈಕಾ ಚ ಹೃದಯಸ್ಯ ನಾಡ್ಯಃ” (ಕರೋಪನಿಷತ್ತು), ಹಾಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಯೋಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತಾರಮಾಡಿರುವ ತೇಜೋಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಶರಜನ್ಮ, ಶರವಣಭವ ಎಂದು ಯೋಗಿಗಳು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 13:- ಸ್ಕಂದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನನ್ನು ಸನತ್ಕುಮಾರ ಎಂದೂ ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷತ್ತು ಕರೆಯುತ್ತದೆ.

“ತಸ್ಮೈ ಮೃದಿತಕಷಾಯಾಯ ತಮಸಸ್ಪಾರಂ ದರ್ಶಯತಿ ಭಗವಾನ್ ಸನತ್ಕುಮಾರಃ ತಂ ಸ್ಕಂದ ಇತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ ತಂ ಸ್ಕಂದ ಇತ್ಯಾಚಕ್ಷತ ಇತಿ” [ದೋಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಆ ಸುಕೃತಿಗೆ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀ ಸನತ್ಕುಮಾರನು ತಮಸ್ಸಿನ ದಡವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸನತ್ಕುಮಾರನನ್ನು ‘ಸ್ಕಂದ’ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 14:- ಬ್ರಹ್ಮಮಾನಸಪುತ್ರನೆಂದು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ಸನತ್ಕುಮಾರನು ರುದ್ರಪುತ್ರನಾದ ಸ್ಕಂದನು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತಾನೆ.?

ಉತ್ತರ: ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಕರಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಹಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರನಾದ ಸನತ್ಕುಮಾರ ಮತ್ತು ರುದ್ರಪುತ್ರನಾದ ಸ್ಕಂದ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರನಾದ ಸನತ್ಕುಮಾರನು ತಾನೇ ವರಪ್ರದಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸ್ಕಂದನಾಗಿಯೂ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದನು ಎಂದು ಶ್ರೀಶಂಕರಭಗವತ್ಪಾದರು ತಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

“ಸನತ್ಕುಮಾರೋಽಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಏವ ಮಾನಸಃ ಪುತ್ರಃ ಸ್ವಯಂ ರುದ್ರಾಯ ವರಪ್ರದಾನಾತ್ ಸ್ಕಂದತ್ವೇನ ಪ್ರಾದುರ್ಭವ” (ಶಾಂಕರ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯ-ಅಧ್ಯಾಯ 3 ಅಧಿಕರಣ 19, ಸೂತ್ರ 32ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ.”

ಪ್ರಶ್ನೆ 15:- ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಧ್ಯಾನೋಪಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮುಖ, ಕೈಕಾಲು, ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ರೂಪಗಳು ಕಾಣಿಸುವಂತೆಯೇ ಕೇವಲ ಸರ್ಪಾಕಾರದ ಜ್ಯೋತಿಗಳ ದರ್ಶನವೂ ಕೆಲವು ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವುದುಂಟು ಎಂದು ಹಿಂದೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ:- ಷಣ್ಮುಖೀಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಯ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ದೇವತಾಕಾರಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಾಕಾರದ ಜ್ಯೋತಿಗಳ ದರ್ಶನವು ಆಗುತ್ತದೆ-ಎಂದು ಯೋಗಿವರೇಣ್ಯರಾದ ಶ್ರೀರಂಗಗುರುದೇವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರಿಂದ ಸಂಸ್ಕಾರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ

ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಿಗೆ ನಮಃ. ದೇವಸೇನಾವಲ್ಲೇದೇವೀಸಮೇತನಾದ ದೇವೇಂದ್ರಾದಿ ಸೇವಿತ ತರುಣ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಿಗೆ ನಮಃ. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ, ಅವಧ್ಯರಾಗಿದ್ದ ತಾರಕಾದಿ ದುಷ್ಟದೈತ್ಯರನ್ನು ಲೀಲಾವಿಲಾಸದಿಂದಲೇ ಸಂಹರಿಸಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ ಮಹಾವೀರ ಸೇನಾನಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಿಗೆ ನಮಃ. ನಾರದಾದಿಗಳಿಗೂ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪದೇಶಮಾಡಿದ ಅಗ್ಗಲಿಕೆಯುಳ್ಳ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಭಾಸ್ಕರ ಬ್ರಹ್ಮಮಾನಸಪುತ್ರ ಅವಧೂತಾಗ್ರಗಣ್ಯ ಸನತ್ಕುಮಾರ ಸ್ವರೂಪಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಿಗೆ ನಮಃ.

“ಸ್ಮೃತಿಲಂಭೇ ಸರ್ವಗ್ರಂಥೀನಾಂ ವಿಪ್ರಮೋಕ್ಷಃ, ತಸ್ಮೈ ಮೃದಿತಕಷಾಯಾಯ ತಮಸಸ್ಪಾರಂ ದರ್ಶಯತಿ ಭಗವಾನ್ ಸನತ್ಕುಮಾರಃ, ತಂ ಸ್ಕಂದ ಇತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ ತಂ ಸ್ಕಂದ ಇತ್ಯಾಚಕ್ಷತ ಇತಿ”

‘ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪದ ಧ್ರುವಧ್ಯಾನವು ಸಿದ್ಧಿಸಿದಾಗ ಹೃದಯದ ಎಲ್ಲ ಗಂಟುಗಳೂ ಬಿಚ್ಚಿ ಹೋಗುವವು. ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಷಾಯಗಳನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡವನಿಗೆ ತಮಸ್ಸಿನ ಅತ್ತ ಕಡೆಯ ದಡವನ್ನು ತೋರುವನು ಈ ಭಗವಾನ್ ಸನತ್ಕುಮಾರ. ಆತನನ್ನೇ ಸ್ಕಂದ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷದ್ವೇದಿಯು ಸಾರಿಹೇಳಿದ ತುರೀಯ ತುರೀಯಾತೀತ ಶ್ರೀ ಗುರುಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಶ್ರೀಗುರುಹೃದಯಗೋಚರ ಆ ಸನತ್ಕುಮಾರ ಸ್ಕಂದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಿಗೆ ಅಗ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾಣಪ್ರಣಾಮಗಳು.

ಪ್ರಶ್ನೆ 16:- ಸುಬ್ಬರಾಯನ ಷಷ್ಠಿಯ ದಿನ ಉದ್ದಿನವಡೆ ಮುಂತಾದ ಶ್ರಾದ್ಧದ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿಮಂತ್ರಿತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೆ ಬಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದು ಆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಯಜಮಾನರಿಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಏಕಭುಕ್ತ ನಿಯಮವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪರ್ವಕ್ಕೂ ಪಿತೃಕರ್ಮವಾದ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೇ?

ಉತ್ತರ:- ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಎರಡು ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ.

ಅ) ಸಂತಾನಾರ್ಥಿಗಳು ಪಿತೃದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಸಂತಾನಕಾಮನೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸಂತಾನರಕ್ಷಣೆಯ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಆ ಷಷ್ಠೀಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂದು ಆರಾಧಿಸಲ್ಪಡುವವರು ಪಿತೃದೇವತೆಗಳೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರಾದ್ಧದ ಅಡಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ಶ್ರಾದ್ಧನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಂದು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಆ) ಕಾರ್ತಿಕೇಯ (ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ) ದೇವರು ಪಿತೃಮುಕ್ತಿಕರರಾದ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶ್ಲೋಕವು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣ.

ಈಶಾನ-ವಿಷ್ಣು-ಕಮಲಾಸನ-ಕಾರ್ತಿಕೇಯ-ವಹ್ನಿತ್ರಯಾರ್ಕರಜನೀಶ
ಗಣೇಶ್ವರಾಣಾಂ |

ಸಭ್ಯಾವಸಥ್ಯದಧಿಕಣ್ಮತಂಗಜಾನಾಂ ಕೌಂಚಾಮರೇಂದ್ರಕಲಶೋದ್ಯವಕಾಶ್ವಪಾನಾಂ |
ಪಾದಾನ್ ನಮಾಮಿ ಸತತಂ ಪಿತೃಮುಕ್ತಿ ಹೇತೂನ್ ||

ಆದ್ದರಿಂದ ಪಿತೃಮುಕ್ತಿಪ್ರದದೇವನ ಪೂಜೆಯ ದಿವಸ ಪಿತೃಕರ್ಮದ ವಿಶೇಷನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 17:- ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಸ್ಥಾನ ಯಾವುದು?

ಉತ್ತರ:- ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯಲ್ಲಿ 17 ಭೇದಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಹಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ ಧ್ಯಾನಸ್ಥಾನ ಅನಾಹತಚಕ್ರ-ಹೃದಯಪ್ರದೇಶ.

ಪ್ರಮಾಣ ಶ್ಲೋಕ

ಚತುರ್ಭುಜಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ ಚ ಹೇಮರತ್ನಕಿರೀಟನಂ |
ಶೂಲವಜ್ರಧರಂ ಸವ್ಯೇ ವರದಾಭಯಮನ್ಯಕೇ ||
ಶ್ವೇತವಸ್ತ್ರಧರಂ ದೇವಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ರಕ್ಷಣೋಽನ್ಮುಖಂ |
ಜಾಯಯಾ ವಾಮ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ತು ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವವಿಗ್ರಹಂ |
ಪಾದಾಂಬುಜಂ ಹೃದಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಗುಹರೂಪಂ ಸಮಾಶ್ರಯೇ ||

(ಶ್ರವಾಗಮ ಶೇಖರ)

ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವಾದ ಶರವಣವು ನಾಡೀಪುಂಜಗಳ ಪ್ರಾರಂಭಸ್ಥಾನವಾದ ಈ ಹೃದಯವೇ ಆಗಿದೆ-ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗಣೇಶನಿಗೆ ಮೂಲಾಧಾರಸ್ಥಾನವು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗೆ ಅನಾಹತಚಕ್ರದ ಸ್ಥಾನ.

ಆದರೆ ಆತನ ಕೆಲವು ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗಿಗಳು ಸಂದರ್ಶಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ:- ದೇಶಿಕಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ ಸ್ಥಾನ ಆಜ್ಞಾಚಕ್ರಸ್ಥಾನ. ದೇಶಿಕಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನು ಶಿವನಿಗೆ ಗುರುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪ್ರಣವಾರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ದೇಶಿಕಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ ವರ್ಣನೆ.

ಷಡ್ಭುಜಂ ಚೈಕವದನಂ ಕರಂಡಮುಕುಟಾಸ್ಥಿತಂ |
ಶಕ್ತಿಹಸ್ತದ್ವಯಂ ಚೈವ ಜಪಮಾಲಾಧರಂ ಶಿವಮ್ ||
ಮಯೂರವಾಹನಾರೂಢಂ ವರಾಭಯಕರಾಂಬುಜಂ |
ಇತ್ಯೇವಂ ವಿಧಿವದ್ಧ್ಯಾಯೇತ್ ಶಿವದೇವಸ್ಯ ದೇಶಿಕಮ್ || (ಶ್ರವಾಗಮ ಶೇಖರ)

ಶ್ರೀಗುರುಸ್ಥಾನವು ಆಜ್ಞಾಚಕ್ರವಾದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಗುರುಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಸ್ಥಾನವೂ ಅದಾಗಿರುವುದು ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 18:- ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ದಕ್ಷಿಣದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತವು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ ಉಪಾಸನೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಹಿತವಾಗಿದೆಯೇ? (ಉದಾ: ಪಶ್ಚಿಮಸಮುದ್ರ ತೀರವು ಗಣೇಶನ ಉಪಾಸನೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಹಿತವಾಗಿರುವಂತೆ.)

ಉತ್ತರ: ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಕೆಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಉತ್ತರಭಾರತದಲ್ಲೂ ಇವೆಯೆಂದು ಈ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದಲ್ಲಿರುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತವು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಶಸ್ತವೆಂದು ನಾವು ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕೃತರಲ್ಲ.

* * * * *